

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Pierwszy Prezes SN Małgorzata Manowska (przewodniczący)
SSN Ewa Stefańska
SSN Kamil Zaradkiewicz (sprawozdawca)

w sprawie z wniosku D. [...] sp. z o.o. w W.
przeciwko H. W.
o zawezwanie do próby ugodowej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 13 stycznia
2022 r.,
zażalenia pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w W.
z dnia 21 czerwca 2021 r., sygn. akt V Cz [...],

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w W. postanowieniem z 21 czerwca 2021 r. odrzucił skargę kasacyjną wniesioną przez Przeciwniczkę od postanowienia Sądu Okręgowego w W. z 11 lutego 2021 r. W uzasadnieniu postanowienia Sąd powołał się m. in. na postanowienie Sądu Najwyższego z 14 stycznia 2015 r. sygn. akt I CZ 84/14, wskazując, że zawezwanie do próby ugodowej nie może być oczywiście uznane za pozew, dlatego też skarga kasacyjna nie może przysługiwać na podstawie art. 389¹ § 1 k.p.c.

Zażalenie na to postanowienie wniosła Przeciwniczka H. W. zaskarżając je w całości. Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 398¹ § 1 k.p.c. w

zw. z art. 398⁶ k.p.c. w zw. z art. 394 § 1 pkt 2 k.p.c. poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, że wniosek o zawezwanie do próby ugodowej nie może oczywiście być uznany za pozew w przypadku badania podstaw do dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej, podczas gdy Sąd Okręgowy rozpoznał uprzednio zażalenie na postanowienie w przedmiocie odmowy odrzucenia wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, tym samym musiał uprzednio uznać, że do wniosku o zawezwanie do próby ugodowej stosuje się odpowiednio przepisy o pozwie, przy czym biorąc pod uwagę spójność systemu prawnego, niedopuszczalne jest nadawanie tym samym sformułowaniom różnych (a nawet przeciwnych) znaczeń, w zależności od sytuacji procesowej. Naruszenie przez Sąd przepisów postępowania doprowadziło do odrzucenia skargi kasacyjnej wniesionej przez Przeciwniczkę, co w sposób oczywisty ma istotny wpływ na wyniku sprawy. W oparciu o zarzut naruszenia prawa procesowego wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w W. z dnia 21 czerwca 2021 r. na podstawie art. 395 § 2 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c. i przekazanie skargi kasacyjnej do rozpoznania Sądowi Najwyższemu, zaś w razie nieuwzględnienia wniosku uchylenie zaskarżonego zarządzenia w trybie autokontroli, wniosła o uchylenie zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego w z dnia 21 czerwca 2021 r. i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu celem przekazanie skargi kasacyjnej do rozpoznania Sądowi Najwyższemu, a także wniosła o zasądzenie od Wzywającej na rzecz Przeciwniczki kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg. norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zasługuje na uwzględnienie. Ustawodawca w art. 398¹ § 1 k.p.c. wyraźnie wskazał orzeczenia, od których można wnieść skargę kasacyjną bez możliwości rozszerzającej interpretacji. Zawezwanie do próby ugodowej nie może oczywiście być uznane za pozew i uzasadniać analogicznego stosowania regulacji.

Regulacja art. 398¹ § 1 k.p.c. wyłącza dopuszczalność skargi kasacyjnej od innych niż w niej wskazane prawomocnych postanowień sądu drugiej instancji,

choćby kończyły one postępowanie w sprawie (tak m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z: 20 lipca 2012 r., sygn. akt II CZ 59/12, LEX nr 1228785; 3 czerwca 2014 r., sygn. akt III PZ 5/14, LEX nr 1483959; 12 listopada 2014 r., sygn. akt II PZ 16/14, LEX nr 1565764; 18 marca 2015 r., sygn. akt I CZ 25/15, LEX nr 1677125; 8 grudnia 2016 r., sygn. akt I CZ 95/16, LEX nr 2209118; 11 sierpnia 2016 r., sygn. akt I CZ 43/16, LEX nr 2103706; 27 stycznia 2021 r., sygn. akt II PZ 16/20, LEX nr 3112926).

Warunek, aby orzeczenie kończyło postępowanie w sprawie, dotyczy jedynie orzeczeń wymienionych w tym przepisie, a więc wyroków sądu drugiej instancji oraz postanowień sądu drugiej instancji, ale tylko wydanych w przedmiocie odrzucenia pozwu (w tym przypadku - odwołania) lub umorzenia postępowania i, jak podkreśla się w orzecznictwie, przypadki te powinny być wykładane ściśle. System zaskarżania skargą kasacyjną orzeczeń wydawanych w postępowaniach uregulowanych w Kodeksie postępowania cywilnego ma charakter zamknięty, zatem brak wyraźnej regulacji dopuszczalności skargi kasacyjnej w odniesieniu do określonego postępowania przesądza, że orzeczenia wydawane w tym postępowaniu nie są zaskarżalne skargą kasacyjną.

W orzecznictwie i doktrynie zwrócono uwagę, że postanowieniem w przedmiocie odrzucenia pozwu kończącym postępowanie w sprawie jest orzeczenie oddalające zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji odrzucające pozew, orzeczenie zmieniające postanowienie sądu pierwszej instancji oddalające na podstawie art. 222 k.p.c. zarzut, którego uwzględnienie uzasadniałoby odrzucenie pozwu, a także orzeczenie wydane w wyniku uwzględnienia apelacji, mocą którego uchylono zaskarżony wyrok i pozew odrzucono. Nie mieści się tu zatem postanowienie o odrzuceniu wniosku o zawezwanie do próby ugodowej.

W judykaturze podkreśla się, że nie należy posługiwać się analogią z ustawy odnośnie do postępowania pojednawczego, gdyż w ramach unormowania dotyczącego dopuszczalności zażalenia na zarządzenie przewodniczącego w przedmiocie zwrotu wniosku o zawezwanie próby ugodowej nie występuje - legitymizująca taką analogię - luka w prawie. Należy pamiętać, że przepisy

o postępowaniu pojednawczym (art. 184-186 k.p.c.), podobnie jak przepisy dotyczące dopuszczalności zażalenia (art. 394 § 1 k.p.c.), są objęte regulacją Kodeksu postępowania cywilnego od chwili jego uchwalenia; prawodawca świadomie nie ustanowił zażalenia na zarządzenie o zwrocie wniosku o zawezwanie do próby ugodowej - podobnie jak na zarządzenia o zwrocie innych pism - manifestując w uzasadnieniach poszczególnych wersji projektu, że zażalenie na postanowienie sądu i zarządzenie przewodniczącego niekończące postępowania przysługuje tylko w wypadkach wyraźnie wskazanych w ustawie (z uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego z 28 kwietnia 2010 r., sygn. akt III CZP 10/10, OSNC 2010, nr 10, poz. 137).

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oddalił zażalenie.